

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ у травні 2020 року

(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)

Вшанування пам'яті

8 й 9 травня до Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні інформаційна кампанія в Україні традиційно проходила під гаслом «Пам'ятаємо. Перемагаємо». 4 травня Український інститут національної пам'яті розпочав у соціальних мережах всеукраїнську безстрокову акцію «Родинні історії війни». Також Інститут підготував відеопроєкт «Війна і міф», мета якого – протистояти використанню історії Другої світової війни в політичних та пропагандистських цілях країною-агресором. Упродовж кількох днів на сторінці Інституту публікувалися відеоролики, які руйнують поширені радянські міфи, зокрема про «Велику Вітчизняну війну», про радянський народ як «народ-визволитель», а також про Г. Жукова як «Маршала Перемоги». У роликах використано матеріали книги «Війна і міф: невідома Друга світова» за редакцією В. В'ятровича, О. Зінченка, М. Майорова. Роботи наповнено потужним відеорядом хроніки, інфографіки, анімації, мап, архівних світлин, моушн-графіки та озвучено українською, англійською, російською мовами з субтитрами. 8 травня Український ПЕН-клуб та Національний університет «Києво-Могилянська академія» провели в ефірі телеканалів «Прямий», «Еспресо» та «5 канал» міжнародний телемафон «Мир і Війна» до 75-річчя завершення Другої світової війни в Європі. Серед учасників – політичні та громадські діячі, історики, правозахисники, письменники, кінорежисери та інші. Гості говорили про сучасні погляди на Другу світову війну, демократію й тоталітаризм, історичну пам'ять та виклики для Європи сьогодні. Також до Дня пам'яті та примирення на інтернет-сторінках музеїв було розміщено тематичні віртуальні виставки, серед яких – «У лавах Об'єднаних Націй» (Національний музей історії України у Другій світовій війні), «Вогонь пам'яті» (Художньо-меморіальний музей Олександра Осмьоркіна в місті Кропивницькому), «Ціна Перемоги: український вимір» (Кіровоградський обласний художній музей) та інші. Трансляцію музично-літературної вистави «Народжена Вільною!» влаштувала Муніципальна академічна чоловіча хорова капела

ім. Л. Ревуцького на *Facebook*-сторінці колективу. У ній пролунали пісні визвольного руху українського народу, уривки з літературних творів та листи бійців з фронту.

У День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, що відзначається 18 травня, меморіальні заходи проведено по всій країні, зокрема на окупованому Росією Криму. На будівлях Офісу президента України та Кабінету міністрів України демонструвалася відеоінсталяція про злочини радянської влади і Росії проти кримських татар. Також у Києві відбувся автопробіг у пам'ять жертв цього злочину, а у соцмережах запущено флешмоб. Ушанування пам'ятної дати проходило в умовах карантину, тому частину заходів було організовано в режимі віддаленого доступу. 18–24 травня «Кримський дім», «Український ПЕН», «КримSOS» та «Крим. Реалії» провели низку правозахисних та медіапроектів у рамках кампанії «Тиждень солідарності з кримли». Зокрема відбулася онлайндискусія «Спільний біль. Спільна історія» за участі голови Меджлісу кримськотатарського народу Р. Чубарова, заступника голови Меджлісу Н. Джелялова, головної редакторки вебпроєкту «Крим і кримські татари» Г. Бекірової, правозахисника, публіциста М. Мариновича та дослідника Українського наукового інституту Гарвардського університету В. Середи. Також було організовано пресконференцію «Гібридна депортація кримських татар. Протидія репресіям Кремля та нові міжнародні санкції» та форум «Втілення Кремлем гібридної депортації у Криму: національні чистки та політичні репресії». Серед просвітницьких заходів, присвячених трагічним подіям 1944 року: онлайн-виставка «Тріумф людини. Мешканці України, які перемогли ГУЛАГ» (Український інститут національної пам'яті, Центр досліджень визвольного руху, Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького», Галузевий державний архів СБУ); тематичні уроки для учнів «Всеукраїнської школи онлайн; проєкт співачки Джамали «Книга-мандрівка»; авторські програми історикіні Г. Бекірової на каналі *ATR*. У свою чергу національні телеканали показали документальні та художні фільми, зокрема – «Додому» Н. Алієва, «Чужа молитва» та «Хайтарма» А. Сеїтаблаєва, «1944. Крим. Депортація» Ф. Осман, «Межа очікування» С. Цехмістренка, «Кримські татари: «Крим – наш!» П. Мироненка, «Христина. Кримське соло» і «Крим. Нескорений» (проєкти «Крим. Реалії»), «Есе про Крим» (волинська філія ПАТ «НСТУ») та інші.

Оголошено номінантів Міжнародної премії імені Івана Франка. Цього року на здобуття нагороди було подано 19 наукових робіт. Рада експертів рекомендувала до розгляду Міжнародного журі праці І. Сердюка (монографія «Маленький дорослий: Дитина й дитинство в Гетьманщині XVIII ст.», Україна), Є. Нахліка (монографія «Віражі Франкового духу: Світогляд. Ідеологія. Література», Україна) та Мейгіл К. Фаулер (монографія «Бомонд на краю імперії: держава та сцена в радянській Україні», США). Засідання журі Премії та церемонія нагородження лауреата відбудеться в день народження Івана Франка, 27 серпня, на його бать-

ківщині – у місті Дрогобичі на Львівщині. Також Міжнародний фонд Івана Франка розпочав громадський проєкт «Іван Франко на мапі Європи». Він передбачає нанесення на картографічний сервіс *Google maps* меморіальних місць, де перебував письменник за життя.

Культура й ООС

23 травня у Харкові стартував онлайн-проєкт «На карантині з Plan B». У рамках цієї події команда фестивалю соціальних інновацій та нової музики *Plan B* проводить різноманітні заходи на підтримку музичних ініціатив Донбасу. Проєкт має денну та нічну програми. Так *Plan B Day* поєднує лекції, дискусії та інтерв'ю, а *Plan B Night* – перформативну програму та прямий ефір від музикантів з різних куточків країни. За нічну частину відповідають, зокрема, музичні формації *PRAKTIKA Dj School* з Торецька, *Shum Rave* зі Слов'янська, *Detali* з Івано-Франківська та *Kultura Zvuka* з Харкова. Головною темою харківського «На карантині з Plan B x Kultura Zvuka» стали культурні проєкти в умовах карантину. Організатори провели телеміст із засновниками незалежних культурних ініціатив з інших міст та музичну програму діджеїв. А вже 30 травня відбулася онлайн-вечірка «На карантині з Plan B x Shum.Rave» зі Слов'янська. Виступи діджеїв супроводжувала візуальна проєкція від проєкту *Actova Zala*. Музичній частині передувала дискусія «Зміни у зміненому світі». Відеотрансляції подій можна було подивитися на сторінці фестивалю *Plan B* та проєкту «Донбас.Реалії».

24 травня на платформі *YouTube* вийшов перший епізод ветеранського серіалу про війну на сході України «Точка Нуль». Проєкт створено українськими військовими, учасниками бойових дій.

Креативні індустрії

28–29 травня на ресурсах Всеукраїнської рекламної коаліції *YouTube* та *Facebook* трансливалася онлайн програма *Ukrainian Creative Stories 2020*. Подія об'єднала ключові активності української креативної сфери, зокрема такі, як рекламні ролики, діджитал рекламу, графічний дизайн, ілюстрації, маркетингові комунікації тощо. У рамках події було оголошено переможців чотирьох професійних конкурсів *Ukrainian Creative Awards*: двох міжнародних – Київський міжнародний фестиваль реклами, *WOW DONE AWARDS 2020* (маркетингових та *PR* комунікацій) та двох національних – *ADC*UA Awards 2020* (креативу, дизайну і реклами), *Ukrainian Design: The Very Best Of 2020* (графічного дизайну та ілюстрації). Також у програмі *Ukrainian Creative Stories* – відео від провідних комунікаційних агентств України, інтерв'ю у прямому ефірі з членами журі та переможцями конкурсів, скрінінги конкурсних робіт, розіграші від партнерів та багато іншого.

12 травня відбулася акція на підтримку креативних індустрій та видовищних заходів «Стоп культурний карантин», організатором якої виступив музичний

форум *Kyiv Music Days*. Тисячі прожекторів освітили вечірнє небо Києва, Харкова, Львова, Одеси, Черкас, Рівного та багатьох інших міст України, щоб привернути увагу до різних сфер культури, яким завдано суттєвих збитків у період карантину. Зокрема у столиці можна було побачити близько двадцяти променів світла, спрямованих зі знакових локацій Співочого поля, Маріїнського парку, Андріївського узвозу, Поштової площі, Арки Дружби народів та інших.

Мистецькі події

До Дня Європи по всій країні було проведено низку культурних та мистецьких заходів, основні з яких 15–17 травня відбулися у телеформаті. Святкову програму підготувала Київська міська державна адміністрація разом із VI Міжнародним фестивалем мистецтв *Anne de Kyiv Fest*. Зокрема в ефірі телеканалу «Київ» відкрився віртуальний Шекспірівський фестиваль «Київ – театральна столиця Європи», який триватиме два місяці. У рамках події було представлено телеверсії вистав – «Гамлет» В. Шекспіра (Вінницький обласний український академічний музично-драматичний театр ім. М. К. Садовського) та «Шестеро персонажів у пошуках автора» Л. Піранделло (Київський академічний драматичний театр на Подолі). До телепрограми також увійшли: фінальний концерт конкурсу дитячої пісні мовами країн-членів ЄС *Formidable*; шоу «Євробачення: Європа світить світлом»; вистава-перформанс «Едігна. Донька Анни Київської і Генріха I. Початок Славного Служіння» у постановці І. Вітовської, А. Блажчук, А. Єрмоленка, О. Ірванця, Ф. Баландіна, Ф. Стригуна, О. Ступки, О. Березюка, Є. Нищука, Т. Компаніченка; історичний художній фільм Ю. Ілленка «Легенда про княгиню Ольгу»; балет «Княгиня Ольга» Є. Станковича (Дніпропетровський академічний театр опери та балету); телемарафон, присвячений століттю з дня народження Іоанна Павла II.

30–31 травня День Києва відзначався у новому онлайн-форматі. Усі події можна було переглянути на столичному телеканалі «Київ» і на *YouTube*. У програмі – трансляція благодійного «Пробігу під каштанами», святковий марафон «Київський *weekend*» та телевікторина з киянами. Своєрідною прикрасою ефіру стали тематичні відеосюжети «Прогулянки Києвом», «Київ, який ми любимо», «Портрети» та «Історії». Глядачам було запропоновано такі концерти, як «Світові шедеври» (Київський національний академічний театр оперети), «До Дня Києва» (Муніципальна академічна чоловіча хорова капела ім. Л. Ревуцького), гала-концерт лауреатів Всеукраїнського фестивалю хорового мистецтва «Пісня над Дніпром 2020» ім. А. Авдієвського, музичний *open air KYIV WEEKEND 2020* з даху готелю «Прем'єр Палац» за участі українських гуртів [O], *On I Ona*, *ADAM*, «Нумер 482», *Green Grey*. Низка столичних колективів презентували свої музичні сюрпризи, зокрема Академічний камерний хор «Хрещатик» створив хорову версію пісні І. Шамо та Д. Луценка «Як тебе не любити, Києве мій!», Київський академічний муніципальний духовий оркестр підготував відеоролик «Щастя, добра і любові», Київський академічний ансамбль української музики

«Дніпро» записав пісню «Україна – рідний край», а біля будівлі Київського муніципального академічного театру опери і балету для дітей та юнацтва можна було побачити виступи артистів з балкона фасаду театру. Крім того, Державна архівна служба України організувала онлайн-виставку «День Києва: історія головної вулиці столиці в архівних документах». В експозиції використано документи архівосховищ Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Центрального державного історичного архіву України, Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного, Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, Державного архіву Київської області та Державного архіву міста Києва. З нагоди Дня Києва на Пейзажній алеї відбувся *Art Day* музики й поезії, а у столичному парку «Перемога» – виставка квітів за мотивами «Аліси в країні див» Л. Керролла.

Тими ж днями Департамент культури Київської міської державної адміністрації назвав переможців Мистецької премії «Київ». Лауреатами 2020 року стали: у галузі літератури – письменниця В. Розуменко (книга «Нескорені»); кіномистецтва – актори І. Вітовська-Ванца та А. Лідаговський (фільм «Мої думки тихі»); музичної композиції – композиторка, н. а. України Ж. Колодуб (збірка колядок і щедрівок «Сяють весело зірки» та концерт *Con Anima*); театрального мистецтва – актор, хореограф, режисер О. Скляренко (вистави «Білоксі-блюз» та «Бережіть Флоренс» Н. Саймона, «Кураж» за п'єсою Б. Брехта «Матінка Кураж та їх діти», «Нетутешній» К. Ветлінгера, «Соломон у спідниці» за п'єсою Л. Уліцької); образотворчого мистецтва – художник-живописець В. Гурін (серія живописних творів «Київські мотиви»); журналістики – з. ж. України В. Пасак (книга «Ратай українського ефіру»); народного декоративного мистецтва – з. м. України О. Білоус (серія творів «Традиційні писанки Київщини»); хореографічного мистецтва – хореографи Л. Грищенко та Н. Желяк (композиція «На Івана Купала»); циркового мистецтва – режисери О. Кіпніс та С. Філіпенко (телепрограма «Антракт» і фільм «Антракт. Брати Ялові»).

16 травня відбувся другий онлайн-фестиваль «Інтерсіті Live 2.0. Міжміське сполучення», який об'єднав різні сектори культури, міста, артистів, промоутерів та креативні осередки з усієї України. Організаторами події виступили агенція *kontrabass promo* з Києва, мистецьке об'єднання *PLAI* з Вінниці, культурна агенція «Лінія Втечі» зі Львова, артпростір *Module* з Дніпра, студія звукозапису «Шпиталь Рекордс» з Тернополя та фестиваль *Respublica* з Хмельницького. У рамках події було представлено: музику (*KRUTЬ, alyona alyona, BRASS BAND, Monotonne, The Castle, Omodada Gee, La Horsa Bianca, Kurs Valut, DZ'OB, The Unsleping*, «Аппекс» та «Хвилі»), театр (столичний ЦСМ «Дах», опера «Стус: Перехожий» за віршами В. Стуса), вуличне мистецтво (роботи *A. Akey* з Рівного та *Viska* зі Львова) і кіно («Машина Сновидінь» К. Олійник). Головний інформаційний партнер події – «Телебачення Торонто».

14–21 травня журнал «Культурний тренд» організував низку онлайн-заходів у межах екопроекту «Хто, як не Ви?». Відбулося відкриття експозиції робіт

сучасних українських митців та творчі зустрічі в прямих ефірах, наскрізною темою яких стало питання «Як мистецтво здатне впливати на розв'язання проблем екології». Гостями програм стали, зокрема, головна редакторка «Видавництва Старого Лева» М. Савка, режисери О. Кравчука та С. Жирков. Також презентовано вистави «Пластикові крила» Ю. Федоренко та «Назви НемаЄ» А. Романова. Уривки зі своїх творів читали драматурги Д. Терновий («Крило метелика») та К. Пенькова («Покидьки/Пузир, Соломина і Лапоть»). Партнерами проєкту виступили *OpenTheatre* і ГО «Фундація Україна».

Музика

Національна філармонія України провела трансляції концертів онлайн із Колонної зали імені Миколи Лисенка. Зокрема, вечори музики подарували меломанам: н. а. України Л. Марцевич (6 травня – Ф. Шопен), піаніст А. Баришевський (15 травня – С. Прокоф'єв, Р. Вагнер, Ф. Ліст, Й. Гайдн, Ф. Шопен, Д. Лігеті), н. а. України В. Самофалов та піаністка М. Віхляєва (27 травня – А. П'яццолла, А. Вільйольдо, Є. Петербургський, Г. Родрігес, Р. Гальяно). 21 травня Київський квартет саксофоністів Національної філармонії України разом із піаністом В. Полянським, саксофоністом К. Ігараші та перкусіоністом С. Хмельовим зіграли онлайн-концерт *SAXOMANI* (Й. С. Бах, Д. Гершвін, Г. Міллер, М. Скорик). Програму відкрили «Українські старовинні танці XVI–XXI століть» в аранжуванні Ю. Василевича.

31 травня телеканал *M2* і компанія «Таврійські Ігри» оголосили підсумки премії для виконавців сучасної української музики «Золота Жар-птиця». Церемонію нагородження провели в прямому ефірі телеведучі Д. Жупник і Г. Завійська. У 10-ти номінаціях перемогу здобули: Н. Каменських (Співачка року), О. Винник (Співак року), «Время и Стекло» (Попгурт), «БЕЗ Обмежень» (Рокгурт), «Дим» гурту «Время и Стекло» (Хіт року), «Жива» гурту *THE HARDKISS* (Кліп року), «Вільна» Т. Кароль & Ю. Саніна (Балада року), «Обіцяю» Н. Каменських (Народний хіт), «Дим» гурту «Время и Стекло» (Танцювальний хіт), *TVORCHI* (Інді).

І Міжнародний дистанційний конкурс *Odesa Music Olymp* назвав переможців. Упродовж місяця юні музиканти змагалися в нових дистанційних умовах. Цього року одне лише «Фортепіано» зібрало більш як дві сотні конкурсантів з усієї України. Гран-прі у номінації здобув піаніст із Сум Д. Семикрас. Також серед найкращих виконавців: А. Ставицький (номінація «Струнно-смичкові»), В. Якубовський (номінація «Народні інструменти»), Д. Бачинська (номінація «Духові інструменти»). Засновник *Odesa Music Olymp* – міжнародна ГО Асоціація «Нова музика». Партнерами конкурсу виступили Одеська міськрада, Національна музична академія України імені П. Чайковського, Одеська середня спеціалізована музична школа імені П. Столярського, Український інтернет-журнал «Музика».

16 травня на офіційному *YouTube*-каналі «Євробачення» замість фіналу пісенного конкурсу відбулося онлайн-шоу *Europe Shine A Light* («Європа запалює світло»). Для української аудиторії музичну подію наживо транслював телеканал *UA: Перший*. У програмі виступили переможці національного відбору гурт *Go_A*. Музиканти заспівали свою конкурсну пісню *Solovey*, а також хіт *Dancing Lasha Tumbai* В. Сердючки. Також учасницею концерту популярних артистів з минулорічних конкурсів «Євробачення» стала українська співачка Джамала з піснею «1944». За рішенням національного мовника гурт *GO_A* представлятиме Україну на «Євробаченні 2021».

23 травня організатори Фестивалю електронної музики *Strichka Festival* провели онлайн-трансляцію з виступів музикантів, серед яких – *Borys, Igor Glushko, Jana Woodstock, Jazzmate, Katarina Gryvul, Kür, Koloah* та інші. Прямий ефір відбувся одночасно з п'яти майданчиків: *Otel', Closer, Dvor, Mezzanine, Lesnoy Prichal*. Фестиваль *Strichka Festival* перенесено на липень.

Львівська національна філармонія транслювала записи концертів камерної музики на вулицю П. Чайковського та на офіційному *YouTube*-каналі. Зокрема у такий спосіб 22 і 23 травня, до річниці перепоховання Тараса Шевченка, прозвучали симфонія-реквієм «Праведная душе» Б. Фроляк та композиція «Страсті за Тарасом» Є. Станковича. А 31 травня та 1 червня у форматі онлайн-марафону мистецький заклад провів фестиваль класичної музики «Віртуози», присвячений 250-річчю Людвіга ван Бетховена. У репертуарі – фортепіанна, камерно-інструментальна, вокальна музика композитора, а також уривки з його опери «Фіделіо» та ораторії «Ісус на Оливковій горі».

26 травня симфонічний оркестр *INSO-Lviv* Львівської національної філармонії презентував дистанційний запис увертюри до опери Дж. Верді «Сила долі» (*La Forza del Destino*), який музиканти зробили разом із диригентом Я. Шереметом. Більш як пів сотні артистів, перебуваючи в ізоляції один від одного, опанували нові для себе технологічні інструменти, провели кілька майстер-класів, низку репетицій та записали свої партії. Загальне музичне відео створили звукорежисер оркестру М. Басюк та режисер монтажу Ю. Беденко. Проєкт реалізовано за підтримки голови Опікунської ради оркестру Л. Білас.

Своєрідний маніфест толерантності на музику Є. Філатова «Різні. Рівні» виконали українські артисти *Alina Pash, С. Бабкін, Latexfauna, KRUTЬ, Gurt [O], YUKO, Constantine*. За допомогою віртуальної студії звукозапису від діджитал-креативної агенції *ISD Group* кожен охочий мав можливість долучитися до ініціативи та підтримати ЛГБТ-спільноту. Проєкт реалізовано за участі Освітнього центру з прав людини у Львові та за підтримки Програми сприяння рівності Національного Демократичного інституту в Україні, урядів Великої Британії і Швеції, а також низки громадських організацій по всій Україні.

11 травня на *YouTube* презентовано мистецький проєкт «Віртуальний хор в Україні». Понад сотня виконавців об'єдналися разом, щоб заспівати в режимі онлайн. Кожен зі співаків у себе вдома на камеру виконав пісню «Не стій, вербо,

над водою», а організатори з цих відео створили загальний кліп. Ідея продемонструвати єдність українців належить артистці камерного хору «Вінниця» ім. В. Газінського, викладачці Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського О. Слободиській. Звукорежисером спільного відеоролика виступив викладач Харківського національного педагогічного університету ім. Г. Сковороди, хормейстер хору ім. В. Королевського М. Дзівалтівський. Проект потрапив до Книги рекордів України як найбільший національний віртуальний хор.

Флешмоб *#Червонарута50challenge* до півстолітнього ювілею легендарного хіта українського композитора і виконавця В. Івасюка «Червона рута» запустили вінницькі музиканти Н. Давидовський, О. Онофрійчук, Й. Машталяр та інші митці. Артисти у себе вдома записали відео з виконанням композиції й закликали охочих долучитися. За кілька місяців організатори планують зібрати усі записи учасників челенджу і передати до Чернівецького обласного меморіального музею Володимира Івасюка.

Гурт «БЕЗ Обмежень» разом із івент-агенцією *Tikhonov Agency* розпочав «БАК-тур» безпечних автоконцертів українськими містами. 29 травня музиканти виступили просто неба поблизу міста Луцьк (с. Крупа) на території колишнього аеропорту, в той час, як публіка слухала пісні на окремій частоті радіоприймачів, перебуваючи в салонах автівок.

Благодійні мистецькі заходи

2 травня на *YouTube*-каналі «Чоткий паца» відбувся онлайн-концерт *#Даруйповітря* за участі українських артистів *alyona alyona*, *НК*, гурту «СКАЙ», реп-гурту *Kalush*. Ведучими концерту стали актор і сценарист студії «Мамахохотала» Є. Янович та автор каналу «Чоткий паца» К. Клепка. Отримані під час виступів кошти буде передано фонду «Українська біржа благодійності» на придбання апаратів штучної вентиляції легень. У рамках проекту було організовано ще два концерти – 9 та 16 травня.

3 травня на телеканалі «1+1» пройшов благодійний музичний онлайн-марафон «Ти не один». У ньому заспівали українські виконавці Т. Кароль, *Monatik*, О. Полякова, Джамала, *alyona alyona*, Л. Нікітюк, гурти *Patsyki z Franeka*, *KAZKA* та «Время и Стекло». Зібрані кошти буде спрямовано на придбання засобів захисту для медиків.

23 та 30 травня телеканал М1 та Всеукраїнська асоціація музичних подій провели благодійний онлайн-концерт «Сміливе серце». Серед учасників – гурти «Бумбокс», «Друга Ріка» та співачка А. Паш. Прямі ефіри на телеканалі М1 та *YouTube*-каналі «Чоткий паца» супроводжувались сурдоперекладом. Зібрані кошти також спрямують на придбання засобів захисту для медиків.

8 травня ангар для ремонту літаків Міжнародного аеропорту «Бориспіль» став імпровізованою сценою для благодійного концерту «Транзитна зона» укра-

їнського гурту «БЕЗ Обмежень». Музиканти, авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» і Міжнародний аеропорт «Бориспіль» у партнерстві з Українською біржою благодійності об'єднали свої зусилля з метою збору коштів для лікарень.

9 травня український музикант О. Скрипка організував «Онлайн *VECHORNYTSI* / Маївки – Гаївки». Трансляція події відбулася зі столичного Концерт Холу VV22 на платформі *playitplay.com*. Окрім О. Скрипки, виступили також С. Фоменко («Мандри»), С. Танчинець («БЕЗ Обмежень»), І. Леньо (*Kozak System*) та Т. Компаніченко («Хорея Козацька»). Отримані під час виступів кошти буде передано Благодійному фонду «Життєлюб», який опікується людьми старшого віку.

19 травня на платформі *Online Stage* етногурт *Kozak System* зіграв благодійний концерт на честь свого восьмиріччя. Частина отриманих коштів піде на боротьбу з коронавірусом.

Театр

Від 2 квітня до 15 травня тривав I Міжнародний театральний інтернет-конкурс «Театр.NET» від культурно-мистецького проєкту *Theatre Day Fest*. Цього року до аматорських театрів, юнацьких та дитячих студій приєдналися незалежні професійні, державні заклади та театри діаспори. Загалом це 120 колективів з 50 міст України та закордону. Переможців визначала експертна рада театрознавців, режисерське журі, а також глядачі. Зокрема у режисерському конкурсі призові місця посіли: у номінації «Дитячий театр» – ТО «Різні люди» з Вишгорода на Київщині («#PROsto_читаємо_КАЗКИ», О. Титаренко); у номінації «Юнацький театр» – Театральна студія «Третій Дзвінок» з Тернополя («Недосказане Гоголем», Д. Татарінов); у номінації «Аматорський театр» – Народний молодіжний театр «Від Ліхтаря» з Рівного («451° за Фаренгейтом» за романом Р. Бредбері, А. Вишневський); у номінації «Професійний театр» – *n`Era Dance Company* з Києва («Свідомість (під)», В. Детюченко). На сайті проєкту можна було переглянути вистави та взяти участь у голосуванні за «Приз глядацьких симпатій» у всіх номінаціях. Близько 60 тисяч глядачів з 25 країн світу підтримали конкурсантів і сформували свій рейтинг, який очолили: Республіканський театр міміки та жесту «Райдуга» Культурного центру УТОГ (Київ), Одеський театр юного глядача ім. Юрія Олеші, Антреприза «Крила душі» (Київ – Львів), Театральна студія «Третій Дзвінок» (Тернопіль), Театральна студія «Радощі» (Київ). Додатковим бонусом дистанційного «Театр.NET» стали онлайн-конференції з членами Експертної ради та трансляції записів інтерв'ю з українськими режисерами В. Більченком, Г. Гладієм, В. Козьменко-Делінде, О. Ліпциним.

24–27 травня столичний Національний академічний театр російської драми імені Лесі Українки запропонував переглянути на *YouTube* цикл вистав до 95-річчя з дня народження українського актора, театального педагога М. Русковського. Зокрема це такі постановки за участі митця, як «Насмішкувате моє

щастя» Л. Малюгіна, «Повернення в Сорренто» А. Ніколаї, «Вишневий сад» А. Чехова, «Заповіт цнотливого бабця» А. Крима.

Дикий театр показав нові вистави у форматі читки за допомогою програми *Zoom*. Зокрема 24 травня – драму режисерки Н. Сиваненко «Лабрадор» за п'єсою В. Ченського «Як позбутися тіла собаки у неділю ввечері», а 31 травня – комедію режисера О. Доричевського «Борщі» за п'єсою В. Гунченко «Весілля обов'язкове».

9, 16 та 21 травня на *YouTube* відбулася прем'єра цифрового театрального серіалу «СМУТА» (*Zoom Time*). Це спільний проєкт режисера В. Троїцького, драматурга *KLIMA* та акторів театру «ДАХ», присвячений Смутним часам Б. Годунова, Лжедмитрія та М. Мнішек.

21 травня на телеканалі «Маріупольське телебачення», у мережі *Facebook* і на *YouTube* транслиувалася ще одна прем'єра – онлайн-вистава «Ромео зустрічає Юлію» (*Lorenz.io*). Це був одночасний виступ двадцяти молодих акторів на віртуальній сцені між Маріуполем (Донецька обл.) та Дортмундом (Німеччина). Українську частину проєкту реалізував режисер А. Тельбізов з акторами народного театру *Theatromania Mariupol* та учнями Маріупольського міського ліцею, а німецьку – *R. Radojic* з акторами театру *Kulturbrigaden*. Проєкт відбувся за підтримки *Goethe-Institut Ukraine*, ГОГОЛЬFEST та *Akademie für Theater und Digitalität* з міста Дортмунд.

Львівський обласний осередок ГО «Українська спілка інвалідів – УСІ» в рамках програми «Фокус на культуру» реалізував проєкт «Театр перед мікрофоном». Трьома командами, одна з яких є інклюзивною, записано радіовистави: «Маленький принц» А. де Сент-Екзюпері (соліст «Пікардійської терції» Я. Нудик та незряча дитина О. Бучина), «Де вітер шумить у тополях» Ж. Сілбейраса (шоумен Р. Федоришин, актор І. Гаврилів, Я. Нудик) та «Четвертий стілець» Т. Гуерра (актриса М. Гороховянко, Я. Нудик).

17 травня у львівських дворах кількох районів міста Обласний театр ляльок разом із Інститутом стратегії культури показали дитячу виставу «Наш веселий Колобок». Захід відбувся в межах проєкту «Театр іде до тебе» та програми «Фокус на культуру». Постановку було адаптовано під формат вуличної вистави, зокрема скорочено тривалість та залучено найбільші за розміром ляльки й декорації. Ведуча театрального свята – М. Більська.

23 травня Херсонський обласний музично-драматичний театр ім. М. Куліша приймав глядачів уперше після карантину. Прем'єру музичної програми «Амоге тіо – Італія!», яка складалася з італійських народних пісень, показали на службовому подвір'ї театру. Відтак це вже шоста сцена закладу. Ідея створення атмосферного майданчика «Театральний дворик» належить режисерці театру І. Корольовій.

Візуальні мистецтва

7 травня відкрилася міжнародна онлайн-виставка *Strange Time*, створена українським художником С. Рябченком у межах творчого об'єднання «Арт Лабораторія» у співпраці з Національним центром «Український Дім». *Strange Time* – це новий формат і новий погляд сучасних художників на актуальні події у світі. Українське мистецтво представлено як відомими творами, так і зовсім новими роботами, які експонуються вперше, зокрема: живопис з елементами комп'ютерної графіки та інсталяція В. Рябченка, оспівуючий стереотипи постмедійний живопис О. Тістола, побутова графіка М. Скугаревої та тривожні роботи П. Керестея. Також на онлайн-виставці можна побачити фірмові роботи на килимках А. Сагайдаковського, кінематографічний живопис В. Цаголова, біофутуристичні інсталяції *Aljoshka*, сюрреалістичні колажі О. Ройтбурда та українсько-датського художника С. Святченка, пророцькі картини В. Сидоренка та М. Маценка, комп'ютерні віруси С. Рябченка та його нову роботу «Мисливець», завдяки якій і народилася ідея створити *Strange Time*.

29 травня Кіровоградський обласний художній музей у Кропивницькому розгорнув експозицію робіт живописця, майстра наївного мистецтва А. Ліпатова «Закоханий в життя і людей» до 60-річчя від дня народження художника. Також у цей день Художньо-меморіальний музей О. О. Осмьоркіна до свого 35-річчя презентував концепцію експозиційно-виставкового мистецького проєкту «Бієнале наївного мистецтва та мистецтва примітивізму “Велюровий кіт” імені Андрія Ліпатова». У рамках події заклад готує низку персональних і тематичних художніх виставок, зокрема до Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва, який відзначається 9 листопада. Основою логотипу і дизайну відзнак бієнале стала картина А. Ліпатова «Велюровий кіт» з музейного фонду.

Оголошено результати VI Міжнародного конкурсу репортерської фотографії *LifePressFoto 2020*, організаторами якого на Рівненщині виступили ГО «Український Центр фотомистецтва», Національний університет «Острозька академія» та фотостудія О. Харвата «У фарватері істин». У відкритому конкурсі взяло участь більш як дві сотні фотохудожників із 27 країн світу. Загалом було представлено близько 4500 робіт. Золоту медаль у номінації «Гарячі новини» отримав кореспондент української служби «Радіо Свобода» А. Дубчак за фото з ветеранського параду «Ми – Є!». Автора також відзначено дипломом Національної спілки фотохудожників України за репортажну серію «Одразу після обстрілу».

Від 20 травня з пом'якшенням карантину в Україні розпочали роботу деякі заклади культури. Зокрема у столиці було відкрито такі художні виставки: «Міфослів'я» – картин Д. Молдованова (*Ya Gallery*), «Ще» – полотен Л. Іванової (*The Naked Room*), «Висота» – графічних творів Л. Призанта («Дукат»), «Герой нашого часу» – живопису А. Петкевича («Триптих АРТ»), «Весна 2020» – творів українських художників («Ню арт»). Офлайн-експозиції також розгорнули львів-

ські мистецькі простори, серед яких: «Вода» – живопису А. Логова («Я Галерея»), «Сон Марії» – картин У. Нищук («Зелена канапа»), «Відблиски» – полотен Р. Яціва («Меланка-арт»), «Зустріч» – робіт художника-сценографа Є. Лисика та керамістки А. Лисик («Велес»). Музей сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку запросив на першу післякарантинну виставку художника з Дніпра С. Алієва-Ковики «Протистояння», а Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному на Полтавщині – на ювілейний вернісаж закарпатського художника-кераміста В. Віньковського.

23 травня у Києві встановлено меморіальну дошку українському художнику К. Проценку у скульптурному виконанні П. Гронського.

Музейна справа. Охорона культурної спадщини

Цього року темою Міжнародного дня музеїв, який відзначається 18 травня, стала «Музеї за рівність: різноманіття та інклюзія». Низкою віртуальних заходів відзначили подію українські культурні заклади, серед яких: Національний художній музей України (публікації з історії українського мистецтва в рамках *MuseumWeek*); Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків (публікації про інклюзивність); Національний музей Голодомору-геноциду (проект «Рівніші за інших: про злочини та привілеї в СРСР»); Музей книги і друкарства України (віртуальна експозиція виставкою «Моя, твоя – наша Ліна Костенко»); Національний музей українського народного декоративного мистецтва (конкурс «Рука митця», репортаж-спогад про музейну акцію «Ніч у музеї» 2017 року, відеофільм «Катерина Білокур»); Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця» (аудіовізуальна екскурсія «Таємниці Косого капопіру»); Літературно-меморіальний музей Михайла Булгакова у Києві (читання творів М. Булгакова різними мовами світу); Музей української діаспори (віртуальна екскурсія виставкою «Наш Сікорський»); Одеський художній музей (екскурсії, майстер-класи, прямі ефіри з представниками музейних інституцій); Музей сучасного українського мистецтва Корсаків у Луцьку (показ артфільмів, квести, екскурсії, флешмоби та конкурси); Дніпропетровський національний історичний музей ім. Д. І. Яворницького (екскурсії, майстер-класи, лекції, дискусії та літературні читання); Закарпатський обласний художній музей ім. Й. Бокшая (вернісаж картин закарпатських художників просто неба у дворику музею); Вінницький обласний краєзнавчий музей (виставка художнього текстилю Л. Бондар «Мої натхненні миті») та інші події. Також в умовах полегшеного карантину можна було оглянути експозиції просто неба Національного музею історії України у Другій світовій війні та Національного музею народної архітектури та побуту України у Києві, Музею народної архітектури і побуту імені Климентія Шептицького та Музею тоталітарних режимів «Територія терору» у Львові.

21 травня до Дня вишиванки столичний Музей Івана Гончара разом із АЗК WOG презентували відеопрогулянку експозицією вишитої сорочки «Всесвіт ук-

раїнської вишивки» за участі засновника агенції авторських екскурсій «Інтересний Київ» А. Фінберга та дослідника української традиційної культури І. Турейського. Свою онлайн-екскурсію організував Тернопільський обласний краєзнавчий музей, де зберігається справжній вишиваний скарб – близько дев'ятисот експонатів жіночих та чоловічих вишитих сорочок, серед яких чимало екземплярів унікальної борщівської вишивки. 14 травня на платформі *ZOOM* львівського Дому Франка відбувся Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Класики у вишиванках: проблеми історичної реконструкції», присвячений автентичному українському одягу. У заході взяли участь Н. Тихолоз (франкознавиця, доцент Львівського національного університету ім. Івана Франка), О. Константинівська (співробітниця столичного Музею видатних діячів української культури), Т. Зез (авторка проєкту «Вишивка в одязі видатних українців»), О. Ткачук (режисер та оператор документального фільму про вишиті сорочки «Спадок нації»), Л. Седова (власниця дизайн-студії *Sophie Maria Syedova*), Л. Демчук (учасниця проєкту «Вишивка в одязі видатних українців», яка вишила копію сорочки Івана Франка).

21 травня столичний Музей української діаспори відкрив на *Facebook*-сторінці віртуальну виставку «З усього світу», яку присвятив своєму 21-річчю. В експозиції – більш як два десятки творів мистецтва та історичних раритетів, що потрапили до музейної збірки від дарувальників з різних країн. Виставковий проєкт тривав до 10 червня.

Миргородському краєзнавчому музею присвоєно ім'я його засновника – Опанаса Сластьона. 1 травня закладу виповнилось 100 років.

Діджиталізація

Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова запустив *3D*-тур виставкою «Слобожани», яку було організовано до 100-річчя закладу. Експозицію названо на честь однойменної книги М. Сумцова, засновника музею Слобідської України.

А на Вінниччині у місті Бар відтворено у *3D* старовинний замок XVI–XVIII століття. На основі історичних джерел, віднайдених місцевими краєзнавцями в архівах України, Польщі та Росії, цифрову реконструкцію укріплень замку створив викладач Барського коледжу транспорту та будівництва К. Іванишен.

Музеї та благодійність

Туристичний портал Червонограда *Krystynopol.info* та благодійний фонд «Фундація розвитку Червонограда» започаткували проєкт «Привиди Сокальщини» і оголосили про збір коштів на камери відеоспостереження для підвалів і крипт туристичних об'єктів Північної Львівщини. Техніка матиме функцію нічного бачення, тож запис буде вестися цілодобово і кожен охочий зможе переглянути його онлайн. У такий спосіб організатори планують популяризувати

пам'ятки шахтарського регіону. Це зокрема: підвали Кристинопільського палацу, крипти склепу родини Плятер-Зибергів у Гуті, вежа палацу Лянцкоронських у Тартакові, внутрішні приміщення аріанської вежі у Белзі, підвали костелу святого Марка у Варяжі, вежа комплексу монастиря бригідок у Сокалі, підземні келії Василіанського монастиря, усипальниця родини Потоцьких у криптах церкви святого Володимира у Червонограді.

У рамках ініціативи українських митців «Заради життя», підтриманої ЮНЕСКО, Національний заповідник «Софія Київська» оголосив благодійну акцію «Музейники вдячні медикам». Вхід для медичних працівників до музейного комплексу буде безкоштовним протягом місяця одразу після відкриття для відвідування. Колектив заповідника закликав долучитися до акції музеї України та у такий спосіб висловити солідарність, підтримку і повагу тим, хто перебуває на передовій боротьби з коронавірусом.

Кіномистецтво. Кіновідеопрокат

3-го травня у прямому ефірі пройшла церемонія нагородження IV Національної кінопремії «Золота Дзига». Почесну нагороду було вручено у 22 номінаціях, у тому числі нових: «Відкриття року» та «Найкращі візуальні ефекти». Загалом до участі у кінопремії було подано 88 повнометражних та короткометражних картин, 28 з яких потрапило до шорт-листа. Переможців оголошували телеведучі Д. Трегубова та Т. Мірошніченко. Найкращим фільмом 2020 року визнано «Мої думки тихі» А. Лукіча. Цю стрічку також відзначено у номінаціях «Відкриття року», «Найкращий сценарій» (В. Кальченко, А. Лукіч) та «Найкраща жіноча роль» (І. Вітовська-Ванца). «Золотою Дзигу» за режисерську роботу нагороджено Н. Алієва, який дебютував з драмою «Додому». За роль у цьому фільмі свою другу «Золоту Дзигу» отримав актор А. Сеїтаблаєв. Почесну нагороду за внесок у розвиток українського кінематографа вручено акторці театру та кіно А. Роговцевій. Онлайн голосуванням глядачі визначили переможця у номінації «Премія глядацьких симпатій». Ним став фільм «Крути 1918» О. Шапарєва. Відзнаки отримали також стрічки «Захар Беркут» (А. Сеїтаблаєв та Д. Вінн), «Гуцулка Ксеня» (О. Дем'яненко) та «Вулкан» (Р. Бондарчук). В ефірі онлайн-церемонії виступили С. Вакарчук з піснею «Перевал» (саундтрек до фільму «Захар Беркут» А. Сеїтаблаєва та Д. Вінна) та *DZIDZIO*.

2 травня XVII Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини *Docudays UA* оголосив переможців онлайн. Церемонію нагородження провели журналістка, авторка документального кіно А. Карякіна та сценарист і ведучий «Телебачення Торонто» М. Щербина. Традиційно фільми змагалися в конкурсах *Docu/Світ*, *Docu/Україна*, *Docu/Коротко* і *Rights Now!* Своїх переможців визначили студентське журі, глядачі та організатори фестивалю. Головний приз конкурсів *Docu/Світ* і *Docu/Україна* здобув фільм «Земля блакитна, ніби апельсин» української режисерки І. Цілик. Спеціальну відзнаку в категорії

Docu/Коротко вручено картині «Колообіг» О. Радинського. Призом пам'яті продюсера фестивалю Андрія Матросова організатори *Docudays UA* нагородили українську стрічку «War Note» Р. Любого. Ця ж картина здобула приз глядацьких симпатій. Своєю чергою фаворитом підліткового журі стала картина «Безсмертний» К. Охупкіної. Нагороди також отримали проекти, що брали участь у пітчінгу *Ukrainian Doc Preview*. Зокрема приз від медіапартнера фестивалю *Current Time TV* дістався «Залізним метеликам» Р. Любого, а нагороду Українського інституту на промоцію та дистрибуцію майбутнього фільму отримала робота «Сіль з Бонневілью» С. Мозгового. Цього року *Docudays UA* встановив низку рекордів: понад чотири тисячі хвилин безкоштовного актуального документального кіно онлайн; 250 віртуальних зустрічей у секції для професіоналів *Docu/Про*; 70 фільмів з адаптованими субтитрами для людей з порушеннями слуху; три фільми зі звукописом для незрячих; дві церемонії і 18 подій *Rights Now!* У перекладі на жестову мову; щоденні онлайн-вечірки електронної музики від партнерів з бару «Хвильовий». Переважну більшість стрічок фестивальної програми можна було переглянути на платформі *Docospace.org* у безкоштовному доступі до 10 травня.

16 травня на День міста Кам'янця-Подільського в онлайн-форматі відбувся IV Міжнародний кінофестиваль «Бруківка». Цього року він отримав назву «КіберБруківка 2(4)20». У прямому ефірі на сайті фестивалю транслювалися стрічки із більш як ста країн світу. Захід зібрав близько 2.5 тисяч глядачів на платформах *Twitch, YouTube, Instagram та Facebook*. Ведучим онлайн-трансляції фестивалю став соліст Кам'янець-Подільського музичного гурту «Еспансія» Г. Торяник (*Geron Zai*). Переможців у шести номінаціях визначало професійне журі у складі українських кінокритиків Я. Підгори-Гвядзовського, А. Фролова, О. Гусєва та кінорежисерів О. Дем'яненко й Д. Томашпольського. Призові місця вибороли такі українські роботи: у номінації «Український аматорський короткометражний фільм» – *Sir Chub de Pigi* (О. Гойсана, Івано-Франківськ), *The Elephants* (З. Джафаров, Київ), *Hunters* (С. Алексєєва, Одеса); у номінації «Український професійний короткометражний фільм» – *HYPE* (В. Буток, Київ), *FAMILY NAME IN THE POCKET* (С. Коваль, Київ), *DEPENDENCE* (В. Ходос, Київ), *S(HE)* (О. Рубашевська, Донецьк); у номінації «Короткометражні фільми у жанрах кіберпанк, пост-апокаліпсис, жахи та наукова фантастика» – *Fury of the dragonslayer 7* (М. Бурденій, Сторожинець Чернівецької області), *One Life* (М. Мельник, Тернопіль); у номінації «Короткометражний фільм до 60 секунд» – *Filter Selfie* (Е. Пупіна); у номінації «Короткометражні фільми про коронавірус/COVID-19» – «Маніякюр» (М. Бурдейній та Ю. Мельник). Офіційний постер до «КіберБруківка 2(4)20» намалював подільський художник, музикант та викладач *Yanis Savolainen*.

Завершився *PITCH UA 2* – конкурс відеоконтенту різних форматів та жанрів, націленого на підсилення почуття єдності багатонаціонального та мультикультурного громадянського суспільства України. Його мета – об'єднати українців, розповісти про позитивні зміни в країні, наповнивши ефір телеканалів, екрани

кінотеатрів та вебресурси якісним контентом, який надихає історіями про сильних людей. Цього року до оргкомітету було подано близько 200 робіт, головними темами яких стали активізація молоді, гуманізація конфлікту та комунікація з окупованими територіями. 12 травня учасники фіналу особисто презентували свої проєкти у форматі відкритого онлайн-пітчінгу, за результатами якого було визначено переможців: «Будуємо Україну Разом» (*Play Production*), «Весілля під час розведення» (1+1 Продакшн), «ВИХІДНІ на Атласі» (ТОВ «Твій найкращий фестиваль»), «Всі, хто хотіли, поїхали?» (Студія виробництва відео *Real Stories Production*), «Голова» (*GOOD MOOD PRODUCTION*), «МАМА» (ТОВ «Основа Фільм»), «Морська Академія» (ТОВ «СТАР МЕДІА»), «Радикальне рішення» (*GREEN PENGUIN MEDIA*), «Розбір гри» (ТОВ «КС ПРОДАКШН»), «ЧУМА» (ГО «Національна асоціація медіа»), «Шалені бджолярі» (ФОП Кузьменко Ярослава Василівна), «Я у мами стартапер» (*TWO WORDS*). У межах *Pitch ua 2* тривала програма «Розмови з Голлівудом» – серія онлайн-інтерв'ю з провідними фахівцями американської аудіовізуальної індустрії. Захід організовано компанією *Media Resources Management* за підтримки проєкту «Зміцнення громадської довіри» *USAID UCBI*.

Український інститут оголосив переможців програми з міжнародної підтримки промоції українських фільмів *proMOTION*. Їх було визначено експертною комісією у складі представників сектору кіно Українського інституту О. Бірзут і Н. Мовшович та незалежних експертів – кураторки «Київського тижня кінокритики» Д. Бадьйор, програмного директора кінодистрибуційної компанії «Артраус Трафік» І. Дядика та директора Київського міжнародного фестивалю короткометражних фільмів К. Марікуци. Зокрема фінансування на рекламу за кордоном отримують такі проєкти: повнометражна драма «Стоп-земля» К. Горностай, короткий метр «Анна» Д. Беренсона, а також документальні стрічки «Казка про коника» У. Осовської, Д. Страшного, «Мішель» Г. Ярошевич, «Поміж війн» А. Горлової.

15 травня стартував *OIFF Flashback* – спільний проєкт Одеського міжнародного кінофестивалю та української онлайн-платформи *Takflix*. Зокрема до 15 серпня глядачі отримали можливість переглянути кращі фільми міжнародної конкурсної програми Одеського фестивалю за минулі роки. Цим проєктом платформа *Takflix* розпочинає знайомити українську інтернет-аудиторію з авторським кіно зі всього світу.

Вийшла шоста колекція фільмів для кіноклубів *Docudays UA*. Традиційно добірку поділено на «Жовту колекцію» (для навчальних закладів, бібліотек і громадських організацій) та «Зелену колекцію» (для пенітенціарних установ і їхніх навчальних закладів). До формування колекції залучено експертів з прав людини. 19 травня мережа кіноклубів *Docudays UA* провела перший онлайн-показ. Аудиторії запропонували переглянути фільм «Колір фасаду: синій» О. Радинського. Обговорення модерувала керівниця проєкту А. Тютюнник.

11 травня на телеканалі «Настоящее время» відбулася прем'єра документального фільму С. Лозниці «Державний похорон». Картина про всенародне прощання з одним із диктаторів ХХ століття Й. Сталіним базується на офіційній кінохроніці СРСР 1953 року, яка тривалий час була засекреченою.

У травні на *YouTube* можна було переглянути нові вебсеріали «карантинного» формату. Зокрема 18 травня транслювався перший епізод стрічки «За вікном» від кінокомпанії «Фан Фіلمз». Над створенням проєкту дистанційно працювала команда українських кіномитців (18 режисерів і більш як чотири десятки професійних артистів) на чолі зі сценаристом і продюсером В. Нагорним. Локаціями стали квартири акторів у Києві, Одесі та Івано-Франківську, а зйомки проходилися через вікна і балкони за допомогою дронів. Також у мережі відбулися прем'єри комедійних карантин-серіалів – «#чатнуті» від продакшн *WhyNot?Enot*, а також «Вася і карантин» А. Непиталюка від *Film.ua*.

Цього місяця розпочали роботу кілька автокінотеатрів, де глядачі отримали можливість безпечно дивитися фільми на великому екрані зі звуком на FM-хвилі автомобільних радіоприймачів. Зокрема у столиці кінопоказ просто неба влаштовано на територіях Національної кіностудії художніх фільмів ім. О. Довженка («Кінодром»), артзаводу «Платформа» (*Kinolife Cinema*) та спортивно-розважального комплексу *X-PARK (Zadnyy Ryad)*. Також подібний кінотеатр відкрито у Львові на паркованні стадіону Арена Львів.

Література. Читання

Від 19 травня до 10 червня організатори Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал» провели дистанційну професійну програму «Література на експорт», спрямовану на посилення експортних можливостей українських видавців і залучення іноземних літературних агентів до перекладу українських книжок. У рамках події відбулися зустрічі й воркшопи із закордонними експертами книжкової справи та українськими видавцями, а також серія відеолекцій англійською мовою про українську літературу, розвиток книжкового ринку і про грантові програми для іноземних видавців. Крім того, «Книжковий Арсенал» запустив хештег *#ДочекаємосьКнижкового*, за яким можна відстежувати новини онлайн-заходів фестивалю, та флешмоб *#МійВіртуальнийКнижковийАрсенал2020* на підтримку українських видавничих проєктів. X Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» перенесено на травень 2021 року.

Лауреатом Всеукраїнської літературної премії імені Годося Осьмачки став черкаський письменник С. Ткаченко за збірку поезій «Поважчали слова». Засновники нагороди – Черкаська обласна організація Національної спілки письменників України, Смілянська районна рада, Смілянська районна державна адміністрація та ОТГ «Ротмистрівська сільська рада».

На Вінниччині визначено переможців Літературної премії імені Ігоря Федорова за найкращі фантастичні твори серед письменників-початківців. Цього року на конкурс надійшло два десятки творів від авторів з усієї України. Однак

першої премії журі не присвоїло нікому. Другу здобула Н. Кондратенко з Одеси за оповідання «Нові технології». А лауреатами третіх премій стали С. Зінченко з Дніпропетровщини за твір «Стіна проти насіння», О. Ігнатенко з Полтавщини за «Відзначені» та О. Тригубов із Сум за «Последний день». Крім того, дві заохочувальні нагороди отримали талановиті авторки О. Степанець та Н. Юніцька. Відзнаку засновано торік Вінницькою обласною організацією Національної спілки письменників України, редакцією журналу «Вінницький край» та матір'ю фантаста І. Федорова – Н. М. Федоровою.

18 травня своїх переможців назвало журі конкурсу історичного оповідання «ProМинуле», який організували «ЛітАкцент» і видавництво «Темпора». Тема щогорічного творчого змагання – «Українське місто у 1920-х». Загалом на конкурс надійшло 128 робіт, з яких тільки 18 увійшло до короткого списку. Роботи відбирали літературознавиця С. Філоненко та історики В. Разживін і В. Михайловський. Найкращими визнано літературні історичні дослідження «Виклик» Д. Шияна (перше місце), «Викрадення Дракона» О. Форостюка та «День святого Йосипа» І. Канівця. Ці оповідання буде опубліковано окремою збіркою у видавництві «Темпора».

7 травня відбулося оголошення результатів конкурсу відгуків на книжки українських авторів «Читай-пиши» У проєкті взяло участь понад три сотні школярів із Донецької, Луганської та Харківської областей. Імена переможців було названо під час прямого ефіру на сторінках конкурсу та Благодійного фонду С. Жадана. Серед текстових відгуків найвище оцінено твори Ф. Клименка (Селидове Донецької області) та А. Микосянчика (Роздольне Луганської області), серед відеорецензій – твори М. Печенізької-Ткачової (Харків) та А. Гуменюк (Маріуполь). Найчастіше учасники обирали книжки С. Жадана, Н. Мельниченко, І. Мацко, С. Андрухович, О. Дерманського, М. Сердюк, В. Рутківського та А. Нікуліної. Увага підлітків прикута до таких актуальних тем, як шкільний булінг, взаємини у соцмережах, а також війна на сході України. Організатори конкурсу – Благодійний фонд Сергія Жадана, проєкт підтримки дитячого читання *BaraBooka* та Український інститут книги. Партнерами проєкту стали Національний центр «Мала академія наук України», видавництва «Ранок» і «Фабула», британський фонд *Ukraine Charity*.

У травні дистанційні зустрічі з українськими письменниками провели: «Літкур'єр: онлайн читання вголос» від Форуму видавців (Т. Горіха-Зерня, Н. Гуменюк, Є. Подобна, С. Плохій, Т. Лютий, К. Бабкіна); «Книжкові вечори із *PEN Ukraine*» (О. Луцишина, Л. Денисенко, О. Герасим'юк, О. Яремчук, О. Куценко, П. Вольвач, Б. Коломійчук, О. Луцевська, П. Коробчук та ін.); «Дегустація книжок» від команди акторів ЦСМ «Дах» і режисера В. Троїцького (Н. Голубцова, О. Індик, В. Лутіков та ін.); «Живі читання з БараБукою» (К. Перконос, А. Штефан, А. Курков, Ю. Смаль) та *#nimmatch* для дітей від БараБуки (Г. Ткачук, В. Арєнев, О. Луцевська, М. Артеменко, О. Купріян, Т. Стус, О. Камінська, А. Нікуліна); Книжкове ток-шоу *Yakabooks* (Д. Озерна, О. Мороз, М. Кідрук).

Крім того, на сторінці львівського «Видавництва Старого Лева» у *Facebook* відбулася розмова головної редакторки видавництва М. Савки з кінорежисером, сценаристом, письменником О. Сенцовим, під час якої автор презентував свій новий фантастичний роман «Другу також варто придбати».

Дитяча театр-студія *Kolesiko* разом із Київським академічним театром «Колесо», українським дитячим радіо *RadioKids* та дитячим артвидавництвом «Чорні вівці» започаткували цикл аудіоказок для дітей за мотивами творів Е. Мозера «Фантастичні історії добраніч». Наразі озвучено казку «Аварія в пустелі», яку можна послухати на *YouTube*. Оформлення проєкту виконала художниця *Vulpes_draw*.

Від 6 травня до 10 червня тривав «Онлайн-курс письменницької майстерності» від *LITOSVITA*. У програмі – одинадцять лекцій від С. Жадана, А. Куркова, С. Андрухович, Р. Семківа, О. Михеда, М. Лаюка, Б. Романцової, Л. Дереша, Г. Крук, В. Арєнєва та А. Мартиненка.

Бібліотечна справа

16 травня до міжнародного Дня біографа оприлюднено список лауреатів III Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу», що проводиться Інститутом біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Церемонія відзначення переможців цього року трансформувалася в онлайн-проєкт *Biographer UA*. «Довгий список» Рейтингу-2019 було сформовано на основі пропозицій провідних бібліотечних установ із 32 міст України за номінаціями: «Життепис», «Персональний покажчик», «Коллективний портрет», «Збірник біобіографічних матеріалів», «Довідкові біографічні видання», «Джерела біографії», «Дослідження з теорії та методики біографістики». Спеціальні відзнаки видавців, котрі фахово та постійно працюють із біографічною літературою, отримали «Парламентське видавництво» («За визначний внесок у видання біографічної літератури») та видавництво «Кліо» («За визначний внесок у видання літератури про видатних діячів історії»).

Дистанційними бібліотечними заходами відзначено такі важливі ювілеї, як 115-річчя українського письменника, драматурга О. Корнійчука, 125-річчя українського письменника Т. Осьмачки, 100-річчя українського поета В. Онуфрієнка, 100-річчя українського письменника Н. Тихого, а також: 225-річчя словацького та чеського поета П. Шафарика, 190-річчя французького письменника Г. Мало, 180-річчя французького письменника А. Доде, 165-річчя бельгійського поета Е. Верхарна.

Матеріал підготувала

Кобзаренко Л. П., провідний редактор
відділу наукового аналізу й
узагальнення інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,16. Б/т. Зам. 47. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12